

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ

การวิจัยเพื่อศึกษาผลของการสอนตนเองต่อผลสัมฤทธิ์และเจตคติทางการอ่านภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 สามารถสรุปและอภิปรายผลพร้อมทั้งข้อเสนอแนะได้ดังต่อไปนี้

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อศึกษาผลของการสอนตนเองต่อผลสัมฤทธิ์และเจตคติทางการอ่านภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

ตัวแปรในการวิจัย

1. ตัวแปรอิสระ ได้แก่ การสอนตนเอง
2. ตัวแปรตาม ได้แก่ ผลสัมฤทธิ์ และ เจตคติต่อการอ่านภาษาอังกฤษ

สมมติฐานในการวิจัย

1. นักเรียนที่ได้รับการฝึกการสอนตนเองจะมีผลสัมฤทธิ์ทางการอ่านภาษาอังกฤษภายหลังการทดลองสูงกว่านักเรียนที่ไม่ได้รับการฝึกการสอนตนเอง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ
2. นักเรียนที่ได้รับการฝึกการสอนตนเองจะมีผลสัมฤทธิ์ทางการอ่านภาษาอังกฤษภายหลังการทดลองสูงกว่าก่อนการทดลอง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ
3. นักเรียนที่ได้รับการฝึกการสอนตนเองจะมีเจตคติต่อการอ่านภาษาอังกฤษภายหลังการทดลองสูงกว่านักเรียนที่ไม่ได้รับการฝึกการสอนตนเอง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ
4. นักเรียนที่ได้รับการฝึกการสอนตนเองจะมีเจตคติต่อการอ่านภาษาอังกฤษภายหลังการทดลองสูงกว่าก่อนการทดลอง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

กลุ่มตัวอย่าง เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนกระทุ่มแบน “วิเศษสมุทคุณ” อำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2544 จำนวน 40 คน แบ่งเป็นกลุ่มทดลอง 20 คน และกลุ่มควบคุม 20 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ประกอบด้วย

1. **แผนการสอนที่ใช้วิธีตามรูปแบบการสอนตนเอง** ที่ผู้วิจัยกับอาจารย์ผู้สอนวิชาภาษาอังกฤษอ่าน-เขียน ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ร่วมกันสร้างขึ้น จำนวน 1 ชุด ที่ประกอบด้วยเนื้อหาบทเรียน จำนวน 8 หน่วย ใช้เวลาในการเรียนการสอนหน่วยละ 2 คาบ คาบละ 50 นาที

เนื้อหาบทเรียนนำมาจากหนังสือพิมพ์ The Nation Junior, Student Weekly, และ Highlights of Reading & Writing โดยคัดเลือกเนื้อหาที่มีลักษณะที่เป็นเนื้อหาที่พบในชีวิตประจำวัน ได้แก่ ข่าว โฆษณา คำแนะนำ ประกาศ บทความ และนิทาน

2. **แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการอ่านภาษาอังกฤษ** ที่ผู้วิจัยกับอาจารย์ผู้สอน ร่วมกันสร้างขึ้น เป็นแบบทดสอบวัดความเข้าใจในการอ่านภาษาอังกฤษ จำนวน 1 ชุด เพื่อใช้ในการทดสอบก่อนการทดลองและหลังการทดลอง แบบทดสอบนี้สร้างขึ้นโดยมีวัตถุประสงค์เดียวกันกับจุดประสงค์รายวิชาภาษาอังกฤษอ่าน-เขียน (อ 022 ก) ที่กำหนดไว้ในคู่มือหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533) จากเนื้อหาซึ่งมีระดับความยากง่ายของ คำศัพท์ โครงสร้าง จำนวน ใกล้เคียงกับเนื้อหาที่เรียน เป็นข้อความที่มีเนื้อหาที่น่าสนใจ เหมาะสมกับนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ลักษณะของข้อสอบเป็นเนื้อเรื่องที่เป็นข่าว โฆษณา คำแนะนำ ประกาศ บทความ และนิทาน ให้นักเรียนอ่านทำความเข้าใจ โดยทำเรื่องแต่ละเรื่องเป็นคำถามปรนัย แบบ 4 ตัวเลือก รวม 6 บทความ จำนวน 30 ข้อ

3. **แบบวัดเจตคติต่อการอ่านภาษาอังกฤษ** ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น เป็นแบบวัดในลักษณะข้อความที่แสดงถึงความรู้สึกชอบหรือไม่ชอบของนักเรียนที่มีต่อการอ่านภาษาอังกฤษ และกิจกรรมต่าง ๆ ในการเรียนการสอนอ่านภาษาอังกฤษ โดยผู้วิจัยปรับมาจากแบบสอบถามวัดเจตคติต่อการอ่านภาษาอังกฤษของประหยัด ภูมิโคกรักษ์ (2535: 154-156) และรัตนา วาทะวัฒนะ (2537: 118-120) แบบวัดเจตคติทางการอ่านที่ดัดแปลงมานี้มีลักษณะมาตรวัดของ Likert แบบมาตราส่วน ประเมินค่า (Rating Scales) โดยมีข้อความทั้งด้านบวกและด้านลบ และมีระดับความคิดเห็นให้นักเรียนเลือก 5 ระดับคือ เห็นด้วยอย่างยิ่ง เห็นด้วย ไม่แน่ใจ ไม่เห็นด้วย ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง

การดำเนินการวิจัย

การดำเนินการวิจัยแบ่งออกเป็น 2 ระยะคือ ระยะเตรียมการทดลองและระยะดำเนินการทดลอง

1. ระยะเตรียมการทดลอง

1.1 ผู้วิจัยติดต่อขอความร่วมมือกับทางโรงเรียนและอาจารย์ผู้สอนวิชาภาษาอังกฤษอ่าน-เขียน (อ 022 ก) ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในการวิจัยครั้งนี้

1.2 สร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่

1.2.1 แผนการสอนที่ใช้วิธีตามรูปแบบการสอนตนเอง

1.2.2 แบบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการอ่านภาษาอังกฤษ

1.2.3 แบบวัดเจตคติต่อการอ่านภาษาอังกฤษ

1.3 คัดเลือกกลุ่มตัวอย่างตามขั้นตอนและเกณฑ์ที่กำหนดไว้ข้างต้น

2. ระยะดำเนินการทดลอง

ระยะเวลาการดำเนินการทดลองนั้นผู้วิจัยทำการทดลองสอนในวันอังคาร ช่วงเวลา 13.40 – 14.30 และวันพฤหัสบดี ช่วงเวลา 13.40 - 14.30 โดยใช้เวลาในการวิจัยเป็นจำนวน 16 ครั้ง ตามเนื้อหาและวัตถุประสงค์การเรียนรู้วิชาภาษาอังกฤษ (อ 022 ก)

หลังจากทำการสุ่มกลุ่มตัวอย่างโดยจับฉลากเพื่อหากกลุ่มควบคุมและกลุ่มทดลองได้แล้ว ผู้วิจัยดำเนินการทดลองดังนี้

2.1 ทำการทดสอบความรู้ทางการอ่านภาษาอังกฤษของนักเรียนก่อนเรียนทั้ง 2 กลุ่ม ด้วยแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการอ่านภาษาอังกฤษ

2.2 ให้นักเรียนทำแบบวัดเจตคติต่อการอ่านภาษาอังกฤษก่อนเรียนทั้ง 2 กลุ่ม และทำการสอนทั้ง 2 กลุ่ม โดยกลุ่มทดลองดำเนินการเรียนการสอนตามแผนการสอนที่ใช้วิธีตามรูปแบบการสอนตนเอง จำนวน 16 ครั้ง ส่วนกลุ่มควบคุมทำการสอนตามปกติ

2.3 เมื่อดำเนินการสอนกลุ่มตัวอย่างทั้ง 16 ครั้ง แล้ว ทำการทดสอบหลังเรียนทั้ง 2 กลุ่ม ด้วยแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการอ่านภาษาอังกฤษ แล้วนำคะแนน ที่ได้ไปวิเคราะห์เปรียบเทียบกัน

2.4 นักเรียนทั้ง 2 กลุ่มทำแบบวัดเจตคติต่อการอ่านภาษาอังกฤษหลังเรียนแล้วนำคะแนนที่ได้ไปวิเคราะห์เปรียบเทียบกัน

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป SPSS / PC คำนวณและวิเคราะห์ค่าต่าง ๆ ดังนี้

1. การหาคุณภาพเครื่องมือ

1.1 หาค่าความยากง่ายและค่าอำนาจจำแนกของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์

ทางการอ่านภาษาอังกฤษ

1.2 หาค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการอ่านภาษาอังกฤษ

1.3 หาค่าความเชื่อมั่นของแบบวัดเจตคติต่อการอ่านภาษาอังกฤษ

2. การวิเคราะห์เพื่อการวิจัย

2.1 การวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบสองทาง (2 Way ANOVA) ระหว่างตัวแปรกลุ่มและช่วงการทดสอบต่อผลสัมฤทธิ์ทางการอ่านภาษาอังกฤษ

2.2 การวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบสองทาง (2 Way ANOVA) ระหว่างตัวแปรกลุ่มและช่วงการทดสอบต่อเจตคติต่อการอ่านภาษาอังกฤษ

2.3 คำนวณค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการอ่านภาษาอังกฤษของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม ในระยะก่อนการทดลองและหลังการทดลอง

2.4 วิเคราะห์ความแตกต่างของค่าเฉลี่ย ของคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการอ่านภาษาอังกฤษของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม ในระยะก่อนการทดลอง ด้วยสถิติทดสอบที (t-test) แบบสองกลุ่มเป็นอิสระต่อกัน

2.5 วิเคราะห์ความแตกต่างของค่าเฉลี่ย ของคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการอ่านภาษาอังกฤษของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม ในระยะหลังการทดลอง ด้วยสถิติทดสอบที (t-test) แบบสองกลุ่มเป็นอิสระต่อกัน

2.6 วิเคราะห์ความแตกต่างของค่าเฉลี่ย ของคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการอ่านภาษาอังกฤษของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม ในระยะก่อนการทดลองและหลังการทดลอง ด้วยสถิติทดสอบที (t-test) แบบสองกลุ่มไม่เป็นอิสระต่อกัน

2.7 คำนวณค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของคะแนนแบบวัดเจตคติต่อการอ่านภาษาอังกฤษของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม ในระยะก่อนการทดลองและหลังการทดลอง

2.8 วิเคราะห์ความแตกต่างของค่าเฉลี่ย ของคะแนนแบบวัดเจตคติต่อการอ่าน ภาษาอังกฤษของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมในระยะก่อนการทดลอง ด้วยสถิติทดสอบที่ (t-test) แบบสองกลุ่มเป็นอิสระต่อกัน

2.9 วิเคราะห์ความแตกต่างของค่าเฉลี่ย ของคะแนนแบบวัดเจตคติต่อการอ่าน ภาษาอังกฤษของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมในระยะหลังการทดลอง ด้วยสถิติทดสอบที่ (t-test) แบบสองกลุ่มเป็นอิสระต่อกัน

2.10 วิเคราะห์ความแตกต่างของค่าเฉลี่ยของคะแนนแบบวัดเจตคติต่อการอ่าน ภาษาอังกฤษของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม ในระยะก่อนการทดลองและหลังการทดลอง ด้วยสถิติทดสอบที่ (t-test) แบบสองกลุ่มไม่เป็นอิสระต่อกัน

ผลการวิจัย

1. นักเรียนที่ได้รับการฝึกการสอนตนเอง มีผลสัมฤทธิ์ทางการอ่านภาษาอังกฤษ ภายหลังการทดลองสูงกว่านักเรียนที่ไม่ได้รับการฝึกการสอนตนเอง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .05
2. นักเรียนที่ได้รับการฝึกการสอนตนเอง มีผลสัมฤทธิ์ทางการอ่านภาษาอังกฤษ ภายหลังการทดลองสูงกว่าก่อนการทดลอง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
3. นักเรียนที่ได้รับการฝึกการสอนตนเอง มีเจตคติต่อการอ่านภาษาอังกฤษ ภายหลังการทดลองสูงกว่านักเรียนที่ไม่ได้รับการฝึกการสอนตนเอง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .05
4. นักเรียนที่ได้รับการฝึกการสอนตนเอง มีเจตคติต่อการอ่านภาษาอังกฤษ ภายหลังการทดลองสูงกว่าก่อนการทดลอง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

อภิปรายผลการวิจัย

จากการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบสองทาง (2 Way ANOVA) ระหว่างตัวแปรกลุ่ม และช่วงการทดสอบต่อผลสัมฤทธิ์และเจตคติทางการอ่านภาษาอังกฤษ และผลการวิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยของคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการอ่านภาษาอังกฤษและคะแนนเจตคติต่อการอ่านภาษาอังกฤษของนักเรียนกลุ่มตัวอย่างทั้ง 2 กลุ่ม ในระยะการก่อนทดลองและหลังการทดลองตามตารางที่ 1-8 ปรากฏว่า ผลการวิเคราะห์ข้อมูลสนับสนุนสมมติฐานทั้ง 4 ข้อ ซึ่งสามารถอภิปรายผลการวิจัยตามสมมติฐานที่เสนอไว้ดังนี้

จากสมมติฐานข้อที่ 1 ที่กล่าวว่า “นักเรียนที่ได้รับการฝึกการสอนตนเองจะมีผลสัมฤทธิ์ทางการอ่านภาษาอังกฤษภายหลังการทดลองสูงกว่านักเรียนที่ไม่ได้รับการฝึกการสอนตนเองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ” จากการทดสอบสมมติฐาน โดยการทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยของคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการอ่านภาษาอังกฤษ ด้วยสถิติทดสอบที (t-test) แบบสองกลุ่มเป็นอิสระต่อกัน ตามตารางที่ 4 พบว่า ผลการวิจัยครั้งนี้สนับสนุนสมมติฐานที่ตั้งไว้ กล่าวคือ นักเรียนที่ได้รับการฝึกการสอนตนเอง มีผลสัมฤทธิ์ทางการอ่านภาษาอังกฤษภายหลังการทดลองสูงกว่านักเรียนที่ไม่ได้รับการฝึกการสอนตนเองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

การที่นักเรียนที่ได้รับการฝึกการสอนตนเองมีผลสัมฤทธิ์ทางการอ่านภาษาอังกฤษภายหลังการทดลองสูงกว่านักเรียนที่ไม่ได้รับการฝึกการสอนตนเอง ทั้งนี้เป็นผลเนื่องมาจากการใช้กระบวนการฝึกการสอนตนเองในการทำแบบฝึกหัดนั่นเอง เนื่องจากการฝึกการสอนตนเองเป็นกระบวนการที่ต้องอาศัยตัวแบบในการแสดงพฤติกรรมเป้าหมายเพื่อเป็นตัวชี้แนะให้เกิดพฤติกรรมเป้าหมายในการทำแบบฝึกหัด อีกทั้งการใช้ตัวแบบยังเป็นเทคนิคหนึ่งที่ใช้ในการสร้างหรือเพิ่มพฤติกรรมใหม่และเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของบุคคลได้อย่างมีประสิทธิภาพอีกด้วย (สมโภชน์ เอี่ยมสุภาษิต, 2541: 51) ดังนั้น นักเรียนที่เรียนโดยการใช้วิธีการสอนตนเอง จึงมีโอกาสฝึกรูปแบบการอ่านที่ถูกต้อง ส่งผลให้นักเรียนเกิดพัฒนาการทางด้านการอ่าน โดยขั้นตอนในการฝึกการสอนตนเองจะเริ่มจากการเสนอตัวแบบ โดยครูผู้สอนเป็นตัวแบบในการทำแบบฝึกหัดและให้นักเรียนสังเกตพฤติกรรมการสอนตนเองของครูในขณะที่ทำแบบฝึกหัด ซึ่งครูผู้สอนได้ชี้แนะวิธีการทำแบบฝึกหัดตามชุดการสอนที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น โดยเริ่มจากการพูดสอนตนเองด้วยเสียงที่ดัง พูดด้วยเสียงที่เบา และพูดภายในใจ ตามลำดับ ในขณะที่ทำแบบฝึกหัดตัวอย่างประมาณ 2-3 ตัวอย่าง ในแต่ละชุดการสอน ทั้งนี้เพื่อเป็นการดึงดูดความสนใจของนักเรียน และทำให้นักเรียนสามารถจดจำขั้นตอนต่าง ๆ ของการสอนตนเองได้

การใช้ตัวแบบแสดงการสอนตนเองในลักษณะนี้ ถือว่าเป็นการใช้ตัวแบบจริง ซึ่งมีข้อดีคือ ตัวแบบสามารถเพิ่มเติมหรือปรุงแต่งพฤติกรรมของตนเองได้ชัดเจนและเหมาะสมกับสภาพการณ์ ได้เป็นอย่างดี นอกจากนี้ ผู้สังเกตจะมีโอกาสได้ปฏิสัมพันธ์กับตัวแบบโดยตรง ซึ่งทำให้ การเลียนแบบพฤติกรรมมีประสิทธิภาพมากกว่าการเสนอตัวแบบที่ผู้สังเกตไม่มีโอกาสได้ ปฏิสัมพันธ์กับตัวแบบ (दारारवण टिपिना, 2527: 15)

ในการวิจัยครั้งนี้ เมื่อครูผู้สอนแสดงการสอนตนเองในการทำแบบฝึกหัดให้นักเรียนสังเกต แล้ว หลังจากนั้นจึงให้นักเรียนฝึกซ้อมการสอนตนเอง เพราะการฝึกซ้อมการสอนตนเองโดยให้ นักเรียนได้ปฏิบัติจริงนั้นจะช่วยให้ นักเรียนสามารถจดจำพฤติกรรมของตัวแบบได้เป็นอย่างดี (จรรยา นาคะรัต, 2528: 6) นอกจากนี้ยังพบว่า การใช้ตัวแบบที่เป็นผู้ใหญ่ จะทำให้เกิดเกิด ความสนใจและพยายามเลียนแบบพฤติกรรมของผู้ใหญ่ได้ดีมากยิ่งขึ้น เพราะเด็กมีความเชื่อว่า ผู้ใหญ่มีความรู้ความสามารถ รวมถึงความชำนาญและประสบการณ์มากกว่าตน จึงทำให้ สามารถแสดงพฤติกรรมต่าง ๆ ได้อย่างถูกต้องเหมาะสม (Sonnenschein, 1984: 287-292) ดังนั้นเด็กที่ได้รับการฝึกการสอนตนเองด้วยตัวแบบที่เป็นผู้ใหญ่ จึงมีการเรียนรู้ได้รวดเร็วและ ถูกต้องมากกว่าเด็กที่ไม่ได้รับการฝึกการสอนตนเอง ซึ่งส่งผลให้เด็กนักเรียนที่ได้รับการฝึก การสอนตนเองมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับผลงานวิจัยของ Mischell และ Patterson (1976) ที่ศึกษาพบว่า การใช้การเสนอตัวแบบร่วมกับการฝึกซ้อมพฤติกรรมเป็นวิธี การที่มีประสิทธิภาพในการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมมากกว่าการใช้ตัวแบบหรือการฝึกซ้อม พฤติกรรมเพียงอย่างเดียว

ในครั้งนี้นำผู้วิจัยได้ให้นักเรียนฝึกซ้อมการสอนตนเองซ้ำ ๆ กัน หลาย ๆ ครั้ง เพื่อให้นักเรียน เกิดความชำนาญในการสอนตนเองและสามารถที่จะนำการฝึกการสอนตนเองไปใช้ชี้แนะ พฤติกรรมในการทำแบบฝึกหัดได้ โดยเริ่มจากการที่ครูพูดสอนตนเองดังขั้นตอนต่าง ๆ ในการทำ แบบฝึกหัดด้วยเสียงอันดัง ในขณะที่เด็กทำแบบฝึกหัดตามคำพูดไปด้วย หลังจากนั้นให้เด็ก ฝึกซ้อมการสอนตนเอง โดยเริ่มจากการใช้การพูดสอนตนเองด้วยเสียงอันดังให้ผู้ฝึกได้ยิน ซึ่งใน ขั้นนี้ผู้ฝึกจะสามารถตรวจแก้คำพูดสอนตนเองและพฤติกรรมของเด็กขณะที่เด็กทำกิจกรรมให้ถูก ต้องเหมาะสมได้ ซึ่งจะทำให้เด็กจดจำแต่สิ่งที่ถูกต้อง และสามารถนำไปใช้ได้จริงอย่างมี ประสิทธิภาพ จากนั้นให้พูดเป็นเสียงกระซิบและพูดในใจตามลำดับ

เมื่อนักเรียนใช้กระบวนการสอนตนเองในการทำแบบฝึกหัดเสร็จเรียบร้อยแล้ว ครูผู้สอนจึงแจกใบเฉลยแบบฝึกหัดเพื่อให้นักเรียนตรวจสอบความถูกต้องของการทำแบบฝึกหัดแต่ละครั้ง หลังจากที่ทำแบบฝึกหัดของตนเองเสร็จเรียบร้อยแล้วครูผู้สอนจึงให้นักเรียนเสริมแรงตนเองเมื่อนักเรียนสามารถทำแบบฝึกหัดได้ถูกต้องเป็นไปตามเป้าหมายที่ตั้งไว้ เพราะการเสริมแรงตนเองจะเป็นการจูงใจให้บุคคลพยายามกระทำพฤติกรรมให้บรรลุผลสำเร็จตามเป้าหมายได้ (Bandura , 1986) ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ Nelson และ Birkimer (1978) ที่ทำการศึกษเปรียบเทียบผลของการใช้การสอนตนเองร่วมกับการเสริมแรงตนเอง สามารถช่วยลดความหุนหันของเด็กลงได้ ซึ่งจากงานวิจัยดังกล่าวแสดงให้เห็นว่า การเสริมแรงตนเองเป็นองค์ประกอบที่สำคัญที่ช่วยให้กระบวนการฝึกการสอนตนเองมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

เมื่อนักเรียนพูดเสริมแรงตนเองด้วยวาจาแล้ว ครูผู้สอนจึงให้นักเรียนเขียนแบบรายงานตนเองเกี่ยวกับการทำแบบฝึกหัดของตนเองในแต่ละครั้ง ถึงสาเหตุที่นักเรียนทำแบบฝึกหัดได้และไม่ได้ เพื่อเป็นการตรวจสอบว่า นักเรียนได้ใช้กระบวนการฝึกการสอนตนเองในการทำแบบฝึกหัดหรือไม่ ซึ่งจากการเขียนแบบรายงานตนเองของนักเรียนในแต่ละครั้ง พบว่า การที่นักเรียนสามารถทำแบบฝึกหัดได้นั้นเนื่องจาก นักเรียนได้ทำแบบฝึกหัดตามขั้นตอนที่ตัวแบบแสดงพฤติกรรมการทำแบบฝึกหัดให้ดูและนักเรียนได้ทำตามตัวแบบที่ละขั้นตอน ซึ่งแสดงให้เห็นว่านักเรียนได้ใช้กลวิธีการฝึกการสอนตนเองในการทำแบบฝึกหัด

จากการที่นักเรียนใช้กระบวนการฝึกการสอนตนเองในการทำแบบฝึกหัดนี้ ทำให้นักเรียนสามารถทำแบบฝึกหัดได้ถูกต้องมากขึ้น และเมื่อนักเรียนได้ฝึกทำแบบฝึกหัดเช่นนี้หลาย ๆ ครั้ง ก็จะทำให้นักเรียนมีแนวโน้มที่จะมีทักษะในการทำแบบฝึกหัดเพิ่มขึ้น ซึ่งจะส่งผลให้นักเรียนมีแนวโน้มที่จะทำคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการอ่านภาษาอังกฤษได้เพิ่มขึ้นด้วย ดังจะพิจารณาได้จากผลการทดลอง จากตารางที่ 4 ที่พบว่า นักเรียนที่ได้รับการฝึกการสอนตนเอง มีค่าเฉลี่ยของคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการอ่านภาษาอังกฤษภายหลังการทดลองสูงกว่ากลุ่มควบคุมที่ไม่ได้รับการฝึกการสอนตนเอง และจากการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบสองทางระหว่างตัวแปรกลุ่มและช่วงการทดสอบต่อผลสัมฤทธิ์ทางการอ่านภาษาอังกฤษ จากตารางที่ 1 พบว่า ปฏิสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรกลุ่มและช่วงการทดสอบต่อ ผลสัมฤทธิ์ทางการอ่านภาษาอังกฤษ มีนัยสำคัญที่ระดับ .05 แสดงว่า ความแตกต่างระหว่างคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการอ่านภาษาอังกฤษในระยะก่อนการทดลองและคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการอ่านภาษาอังกฤษในระยะหลังการทดลองที่เกิดขึ้นในกลุ่มทดลองจะมากกว่าความแตกต่างที่เกิดขึ้นในกลุ่มควบคุม

จากสมมติฐานที่ 2 ที่กล่าวว่า “นักเรียนที่ได้รับการฝึกการสอนตนเองมีผลสัมฤทธิ์ทางการอ่านภาษาอังกฤษภายหลังการทดลองสูงกว่าก่อนการทดลอง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ” จากการทดสอบสมมติฐาน โดยการทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยของคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการอ่านภาษาอังกฤษ ด้วยสถิติทดสอบที (t-test) แบบสองกลุ่มไม่เป็นอิสระต่อกัน ตามตารางที่ 5 พบว่า ผลการวิจัยครั้งนี้สนับสนุนสมมติฐานที่ตั้งไว้ กล่าวคือ นักเรียนที่ได้รับการฝึกการสอนตนเองมี ผลสัมฤทธิ์ทางการอ่านภาษาอังกฤษภายหลังการทดลองสูงกว่าก่อนการทดลอง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

การที่นักเรียนที่ได้รับการฝึกการสอนตนเองมีผลสัมฤทธิ์ทางการอ่านภาษาอังกฤษภายหลังการทดลองสูงกว่าก่อนการทดลอง ทั้งนี้เป็นผลเนื่องมาจากการใช้กระบวนการฝึกการสอนตนเองในการทำแบบฝึกหัดนั่นเอง การที่นักเรียนสามารถทำแบบฝึกหัดทางการอ่านภาษาอังกฤษได้ถูกต้องมากขึ้น จะทำให้นักเรียนมีแนวโน้มที่จะเอาใจใส่ต่อการเรียนเพิ่มมากขึ้น มีความพยายามในการทำแบบฝึกหัด ไม่เกิดความย่อท้อ ถึงแม้ว่าจะต้องประสบกับปัญหาในเรื่องของแบบฝึกหัดที่ยากบ้างก็ตาม นักเรียนก็มักจะตั้งใจหรือเอาใจใส่ในการทำแบบฝึกหัดมากขึ้น ซึ่งการที่นักเรียนมีความตั้งใจและเอาใจใส่ ใช้ความพยายามในการทำแบบฝึกหัดเพิ่มขึ้นนั้น จะส่งผลให้นักเรียนมีแนวโน้มว่าจะทำแบบฝึกหัดได้ถูกต้องมากขึ้น (จิตติมา จุมทอง, 2537: 66) เมื่อนักเรียนทำแบบฝึกหัดได้ถูกต้องมากขึ้น ก็ส่งผลให้นักเรียนมีแนวโน้มที่จะมีผลสัมฤทธิ์ทางการอ่านภาษาอังกฤษเพิ่มขึ้นด้วยเช่นกัน

นอกจากนี้ การที่นักเรียนที่ได้รับการฝึกการสอนตนเองมีผลสัมฤทธิ์ทางการอ่านภาษาอังกฤษภายหลังการทดลองสูงกว่าก่อนการทดลองนั้น อาจเนื่องมาจากนักเรียนเกิดกระบวนการถ่ายโอนการเรียนรู้ ในลักษณะการแผ่ขยายข้ามสถานการณ์หนึ่งไปยังอีกสถานการณ์หนึ่ง กล่าวคือ สภาพการณ์ที่นักเรียนทำแบบฝึกหัดในชั้นเรียน มีลักษณะใกล้เคียงกับสภาพการณ์ที่นักเรียนทดสอบผลสัมฤทธิ์ทางการอ่านภาษาอังกฤษ ยกตัวอย่างเช่น สภาพการณ์จัดห้องเรียน การจัดโต๊ะนั่ง ความคล้ายกันของเนื้อหาของโจทย์ที่ทำในแบบฝึกหัดกับโจทย์ที่ทำในแบบทดสอบ ช่วงเวลาที่ใช้ในการทำแบบฝึกหัดกับช่วงเวลาที่ใช้ในการทดสอบเป็นช่วงเวลาเดียวกัน ซึ่งจากสภาพการณ์ทั้ง 2 สภาพการณ์ที่มีความคล้ายคลึงกันหรือใกล้เคียงกันในลักษณะเช่นนี้ ทำให้เกิดการแผ่ขยายข้ามสิ่งเร้าได้ง่าย (สมโภชน์ เขี่ยมสุภาชิต, 2541: 28) ซึ่งส่งผลให้นักเรียนมีแนวโน้มที่จะทำคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการอ่านภาษาอังกฤษได้เพิ่มขึ้น ดังจะพิจารณาได้จาก ผลการทดลองจากตารางที่ 5 ที่พบว่า นักเรียนที่ได้รับการฝึกการสอนตนเอง มีค่าเฉลี่ยของคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการอ่านภาษาอังกฤษเพิ่มขึ้นจาก 8.90 คะแนน ในระยะก่อนการทดลอง เป็น 13.15 คะแนน ในระยะหลังการทดลอง

จากสมมติฐานข้อที่ 3 ที่กล่าวว่า "นักเรียนที่ได้รับการฝึกการสอนตนเอง จะมีเจตคติต่อการอ่านภาษาอังกฤษ ภายหลังจากทดลองสูงกว่านักเรียนที่ไม่ได้รับการฝึกการสอนตนเอง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ" จากการทดสอบสมมติฐานโดยการทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยของคะแนนเจตคติต่อการอ่านภาษาอังกฤษ ด้วยสถิติทดสอบ (t-test) แบบสองกลุ่มเป็นอิสระต่อกัน จากตารางที่ 7 พบว่า ผลการวิจัยครั้งนี้สนับสนุนสมมติฐานที่ตั้งไว้ กล่าวคือ นักเรียนที่ได้รับการฝึกการสอนตนเอง มีเจตคติต่อการอ่านภาษาอังกฤษภายหลังจากทดลองสูงกว่านักเรียนที่ไม่ได้รับการฝึกการสอนตนเอง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

การที่นักเรียนที่ได้รับการฝึกการสอนตนเอง มีเจตคติต่อการอ่านภาษาอังกฤษ ภายหลังจากทดลองสูงกว่านักเรียนที่ไม่ได้รับการฝึกการสอนตนเอง ทั้งนี้เป็นผลเนื่องมาจาก การที่นักเรียนที่ได้รับการฝึกการสอนตนเองมีโอกาสได้รับประสบการณ์ที่ประสบความสำเร็จในการเรียนการสอนอ่านภาษาอังกฤษ เมื่อนักเรียนได้รับประสบการณ์ที่ประสบความสำเร็จในการเรียนแล้ว จึงทำให้เกิดความรู้สึกที่ดีต่อการเรียนการสอนอ่านภาษาอังกฤษด้วย และส่งผลให้นักเรียนมีเจตคติที่ดีต่อการอ่านภาษาอังกฤษ ซึ่งสอดคล้องกับผลงานวิจัยของ นิยม สารรัตน์ (2524) ที่พบว่า ผลสัมฤทธิ์ในการเรียนภาษาอังกฤษของนักเรียนมีความสัมพันธ์กับเจตคติในการเรียนภาษาอังกฤษ กล่าวคือ ถ้านักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงก็จะมีเจตคติที่ดีต่อวิชานั้น ๆ ด้วย และจากงานวิจัยของ ทิพรรัตน์ ลิ้มพะสุต (2533) ที่พบว่า หากผู้เรียนมีเจตคติที่ดีต่อการเรียนภาษาต่างประเทศและมีประสบการณ์ในการเรียนที่ดีแล้ว จะส่งผลให้ผู้เรียนประสบความสำเร็จในการเรียนและมีเจตคติที่ดีต่อการเรียนภาษาต่างประเทศด้วย

นอกจากนี้ วิธีการสอนตนเองเป็นวิธีสอนแนวใหม่ที่มีกิจกรรมการเรียนการสอน เทคนิค และขั้นตอนต่าง ๆ แตกต่างไปจากกิจกรรมการเรียนการสอนวิธีอื่น ๆ ที่เป็นวิธีการสอนแบบเก่าที่นักเรียนคุ้นเคยและเคยชินกับการเรียนการสอนในลักษณะนี้มานาน จึงทำให้นักเรียนเกิดความสนใจ เกิดความกระตือรือร้นที่จะเรียน ดังจะเห็นได้จากผลการวิจัยที่ได้ศึกษาเจตคติต่อการอ่านภาษาอังกฤษของผู้เรียนที่มีวิธีสอนแบบใหม่ ๆ เช่นเดียวกับวิธีการสอนตนเอง เช่น ผลการวิจัยของ ศรีสกุล ด้านยุทธศิลป์ (2529) ที่ศึกษาเปรียบเทียบผลของการสอนอ่าน 3 วิธี คือ แบบโคลซ และแบบเอส คิว 3 อาร์ (SQ3R) และแบบตามคู่มือครู ที่พบว่า นักเรียนกลุ่มที่เรียนด้วยวิธีการโคลซและกลุ่มที่เรียนด้วยวิธี เอส คิว 3 อาร์ (SQ3R) มีเจตคติต่อการอ่านภาษาอังกฤษสูงกว่านักเรียนกลุ่มที่เรียนด้วยวิธีตามคู่มือครู เช่นเดียวกับ มุสดี ปทุมรักษ์ (2532) ที่ศึกษาเปรียบเทียบวิธีสอนแบบ เอ็ม ไอ เอ (MIA) และวิธีสอนตามคู่มือครู ที่พบว่า นักเรียนที่เรียนด้วยวิธี เอ็ม ไอ เอ (MIA) มีคะแนนเจตคติต่อการอ่านภาษาอังกฤษสูงกว่านักเรียนที่เรียนด้วยวิธีตามคู่มือครู และ รัตนา วาทะวัฒน์ (2536) ที่ศึกษาผลของการสอนตามรูปแบบเอริก้าที่มีต่อความ

เข้าใจในการอ่านภาษาอังกฤษ โครงสร้างความรู้และเจตคติต่อการอ่านภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 พบว่า นักเรียนที่ได้รับการสอนตามรูปแบบอเมริกา มีเจตคติต่อการอ่านภาษาอังกฤษแตกต่างจากนักเรียนที่ได้รับการสอนตามคู่มือครู

วิธีการสอนตนเองเปิดโอกาสให้นักเรียนแสดงความคิดเห็นได้อย่างอิสระ เปิดเผย ซึ่งสิ่งต่าง ๆ เหล่านี้จะช่วยสร้างความรู้สึที่ดีต่อการเรียนมากขึ้น จึงส่งผลให้ผู้เรียนเรียนด้วยความสนใจ ไม่เกิดความรู้สึกเบื่อหน่าย อีกทั้งนักเรียนทุกคนได้มีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียน มีความกระตือรือร้นที่จะแสวงหาประสบการณ์ นักเรียนจึงได้ทั้งความรู้และประสบการณ์ในการเรียน และเมื่อนักเรียนสามารถบรรลุจุดประสงค์ที่ตั้งไว้ คือ สามารถเรียนด้วยความสบายใจและมีความเข้าใจต่อสิ่งที่อ่านแล้ว ย่อมเป็นที่แน่นอนว่านักเรียนจะมีเจตคติที่ดีต่อการเรียนด้วย

ดังนั้นอาจกล่าวได้ว่า วิธีการสอนตนเอง เป็นวิธีการสอนแนวใหม่ที่ส่งผลให้นักเรียนที่ได้รับการฝึกการสอนตนเอง มีเจตคติต่อการอ่านภาษาอังกฤษภายหลังการทดลองสูงกว่านักเรียนที่ไม่ได้รับการฝึกการสอนตนเอง ดังพิจารณาได้จากข้อมูลในตารางที่ 8 ที่พบว่า นักเรียนที่ได้รับการฝึกการสอนตนเอง มีค่าเฉลี่ยของคะแนนเจตคติต่อการอ่านภาษาอังกฤษเท่ากับ 65.80 คะแนน ในระยะก่อนการทดลองเพิ่มขึ้นเป็น 76.70 คะแนน ในระยะหลังการทดลอง ส่วนนักเรียนที่ไม่ได้รับการฝึกการสอนตนเอง มีค่าเฉลี่ยของคะแนนเจตคติต่อการอ่านภาษาอังกฤษเท่ากับ 66.55 คะแนน ในระยะก่อนการทดลองเพิ่มขึ้นเป็น 72.05 คะแนน ในระยะหลังการทดลอง

เป็นที่น่าสังเกตว่า กลุ่มควบคุมที่ไม่ได้รับการฝึกการสอนตนเองก็มีคะแนนเจตคติต่อการอ่านภาษาอังกฤษในระยะหลังการทดลองสูงขึ้นเช่นเดียวกัน ทั้งนี้อาจเนื่องมาจาก การที่กลุ่มควบคุมได้มีการทำแบบฝึกหัด โดยใช้ชุดการสอนและแบบฝึกหัดเหมือนกับกลุ่มทดลองตามขั้นตอนที่ครูผู้สอนได้อธิบายตามตัวอย่างของแต่ละชุดการสอนก่อน หลังจากนั้นจึงให้นักเรียนทำแบบฝึกหัด การที่นักเรียนได้ทำแบบฝึกหัดหลาย ๆ ครั้ง ก็จะทำให้นักเรียนมีแนวโน้มที่จะทำแบบฝึกหัดได้ถูกต้องและเมื่อนักเรียนสามารถทำแบบฝึกหัดได้ถูกต้องหลาย ๆ ครั้ง ก็มีแนวโน้มที่จะทำให้นักเรียนมีทักษะทางการอ่านภาษาอังกฤษเพิ่มขึ้นด้วย ซึ่งส่งผลให้นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการอ่านภาษาอังกฤษเพิ่มขึ้นด้วยเช่นกัน และเมื่อนักเรียนได้รับประสบการณ์ที่ประสบความสำเร็จ ก็จะทำให้ให้นักเรียนเกิดความรู้สึที่ดีต่อการเรียนการสอนอ่านภาษาอังกฤษ และส่งผลให้นักเรียนมีเจตคติที่ดีต่อการอ่านภาษาอังกฤษด้วย

แต่จากการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบสองทางระหว่างตัวแปรกลุ่มและช่วงการทดสอบต่อเจตคติต่อการอ่านภาษาอังกฤษ จากตารางที่ 2 พบว่า ปฏิสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรกลุ่มและช่วงการทดสอบต่อเจตคติต่อการอ่านภาษาอังกฤษ มีนัยสำคัญที่ระดับ .05 แสดงว่า ความแตกต่างระหว่างคะแนนเจตคติต่อการอ่านภาษาอังกฤษในระยะก่อนการทดลองและคะแนนเจตคติต่อการอ่านภาษาอังกฤษในระยะหลังการทดลองที่เกิดขึ้นในกลุ่มทดลองจะมากกว่าความแตกต่างในกลุ่มควบคุม

จากสมมติฐานที่ 4 ที่กล่าวว่า “นักเรียนที่ได้รับการฝึกการสอนตนเองจะมีเจตคติต่อการอ่านภาษาอังกฤษภายหลังการทดลองสูงกว่าก่อนการทดลอง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ” จากการทดสอบสมมติฐานโดยการทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยของคะแนนเจตคติต่อการอ่านภาษาอังกฤษ ด้วยสถิติทดสอบที (t-test) แบบสองกลุ่มไม่เป็นอิสระต่อกัน จากตารางที่ 8 พบว่า ผลการวิจัยครั้งนี้สนับสนุนสมมติฐานที่ตั้งไว้ กล่าวคือ นักเรียนที่ได้รับการฝึกการสอนตนเองมีเจตคติต่อการอ่านภาษาอังกฤษภายหลังการทดลองสูงกว่าก่อนการทดลอง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

การที่นักเรียนที่ได้รับการฝึกการสอนตนเองมีเจตคติต่อการอ่านภาษาอังกฤษสูงกว่าก่อนการทดลอง ทั้งนี้เป็นผลเนื่องมาจากการที่ผู้วิจัยฝึกให้นักเรียนใช้กระบวนการฝึกการสอนตนเองต่อพฤติกรรมการทำแบบฝึกหัดทางการอ่านภาษาอังกฤษ ที่ส่งผลให้นักเรียนสามารถทำแบบฝึกหัดได้ถูกต้องมากขึ้น และเมื่อนักเรียนที่ได้รับการฝึกการสอนตนเองมีโอกาสได้รับประสบการณ์ที่ประสบความสำเร็จ ก็ทำให้นักเรียนเกิดความรู้สึกที่ดีต่อการเรียนการสอนอ่านภาษาอังกฤษ และส่งผลให้นักเรียนมีเจตคติที่ดีต่อการอ่านภาษาอังกฤษด้วย ดังเหตุผลที่กล่าวไว้แล้วในสมมติฐานข้อที่ 3 และสามารถพิจารณาได้จาก ผลการทดลอง จากตารางที่ 8 ที่พบว่า นักเรียนที่ได้รับการฝึกการสอนตนเอง มีค่าเฉลี่ยของคะแนนเจตคติต่อการอ่านภาษาอังกฤษ เพิ่มขึ้นจาก 65.80 คะแนน ในระยะก่อนการทดลอง เป็น 76.70 คะแนน ในระยะหลังการทดลอง

ข้อเสนอแนะ

จากผลการวิจัยข้างต้น พบว่า วิธีการสอนตนเองส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์และเจตคติต่อการอ่านภาษาอังกฤษของนักเรียน ซึ่งผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะดังต่อไปนี้

1. ข้อเสนอแนะด้านการเรียนการสอน

เนื่องจากการฝึกการสอนตนเอง เป็นวิธีการที่ใช้ในการค้นคว้าหาความรู้ด้วยตนเอง ในการเรียนการสอน เมื่อนักเรียนได้ฝึกใช้กลวิธีการฝึกการสอนตนเองบ่อย ๆ ก็จะทำให้นักเรียนเกิดทักษะในการใช้วิธีการสอนตนเองในการศึกษาหาความรู้ ส่งผลให้นักเรียนสามารถใช้กลวิธีการสอนตนเองได้อย่างมีประสิทธิภาพ และช่วยในการพัฒนาความสามารถทางการเรียนได้เป็นอย่างดี ดังนั้นครูผู้สอนควรฝึกฝนขั้นตอนต่าง ๆ ที่ใช้ในการฝึกการสอนตนเองให้กับนักเรียน รวมทั้งคอยตรวจสอบความถูกต้องของขั้นตอนต่าง ๆ ให้กับนักเรียน จนมั่นใจได้ว่านักเรียนสามารถใช้การฝึกการสอนตนเองในการศึกษาหาความรู้ได้จริง จะเป็นการเพิ่มประสิทธิภาพในการฝึกการใช้กลวิธีดังกล่าวได้มากยิ่งขึ้น

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการวิจัยเกี่ยวกับการใช้วิธีการสอนตนเอง ในรายวิชาอื่น ๆ ที่เป็นรายวิชาทักษะ เพราะว่ารายวิชาทักษะนั้นนักเรียนแต่ละคนสามารถที่จะฝึกฝนการใช้ทักษะต่าง ๆ ในการหาความรู้ได้ด้วยตนเอง

2.2 ควรมีการวิจัยเปรียบเทียบการใช้วิธีการสอนตามรูปแบบการสอนตนเองในการสอนอ่านภาษาอังกฤษวิธีการสอนอ่านแบบอื่น ๆ เพื่อเป็นการสร้างทางเลือกที่หลากหลายสำหรับวิธีการสอนอ่านภาษาอังกฤษ